

*“N’aw bε ne pini n’aw dusu bεε ye,
aw na ne sro.”*

**Ala Bε Dɔn
Cogo Di?**

ALA BE DƏN COGO DI?

Ibrahima welela “Ala terikə” a ka majigilenya, n’ɑ ka kanmineli kosɔn Ala ye. O cogo kelen na, e fana bə se ka Ala dən, k’ɑ ka makari, a ka here n’ɑ ka duba si dən. Ala dəniya, *majigilenya ni danaya səbe kɔnɔ*, o nafa ka bon kosebə jənamaya kɔnɔ. Minnu bə Ala jini n’u dusukun bee ye, a b’ɑ yere jira olu la.

Ni aw bə aw ka siraw *bila*, ni aw bə aw *majigi Ala ye ni aw dusu bee ye*, a Ni bə sigi aw kan. *Foyi* te na se k’aw fara ka bɔ Ala ka kanuya la. Aw na *danaya* ke a ka layidu la, ani aw na tugu a nɔ ni kanmineni ye. A na ke aw ka Ala ye. Aw na ke a ka nafolo ye, mɔgɔ maralenw, a ka lajini, ani a je jo yɔrɔ ye. Aw na dən k’ɑ ye aw kuma bɔ sɔŋɔ gele de la. Ani a bə aw ka jɛnɔgɔnya de jini, *ka ta sisan fo abada*.

A y’ɑ jini Ala fe, a k’i deme k’ɑ ka kuma faamu nin səben fe. A səbena, Ala ka mɔgɔ senumaw de fe, Ala ye minnu jəminɛ, ani ka janto la san caman kɔnɔ. Hali ka sɔrɔ Setani y’ɑ jini ka tijen'i lase u ma.

Nin gafe in kɔnɔ kumaw bora Bible kɔnɔ, yɔrɔ minnu na: Tora, Zaburu, kiraw ka kuma ani Injil. Aliance Biblique au Mali, Bamako La sainte Bible en Bambara dans une nouvelle orthographe © 1996.

Ala səbəman kelen de bə yen

1

“Matigi an ka Ala ye Matigi kelenpe de ye. I ka Matigi i ka Ala kanu ni i dusukun bəe ni i ni bəe ani i barika bəe ye.”

—Duterənəmə 6:4b, 5

Matigi ye sankolow da, ale ye dugukolo dilabaa Ala ye. A ye dugukolo dila ka a sabati. A ma a da ka a lankolon bila, nka a ye a da walisa məgəw ka sigi a kan. Nka sisān a ko: “Ne ye Matigi ye, Ala were si tə yen.” —Esayi 45:18

“O de n'a to dugukolo kan məgəw bəe k'a dən ko Matigi ye Ala ye, ko a bəjəgənko si tə.”

—1 Masakəw 8:60

“Ne de ye Matigi ye, o ye ne təgo ye. Ne tena ne nəɔrə di də were ma, wala ka ne bonya di batofen werew ma.”

—Esayi 42:8

Matigi ko: “Aw ye ne seerew ye ani ne ka jən jənatəməlenw, wali-sa aw ka ne dən ka da ne la, k'a faamu ko ne ye ale de ye. Ala were si ma dila ne jən, a si tena ke ne kə. Ne yere ye Matigi de ye, Kisibaa were si tə ne kə.” —Esayi 43:10, 11

“Dugukolo kan məgəw bəe, a'ye aw yelema ka na ne ma, walisa aw ka kisi, k'a masɔrə ne ye Ala ye, də were si tə yen.”

—Esayi 45:22

Ala ye makaritigi ni hineti^gi ye

Nka a tɔɔrɔlen kɔ, Matigi b'a ka makari ni a ka numaya jira a la.

–Jeremi ka majumatɔkan 3:32

Ni mɔgo min ye kantigi ye i ye, i bɛ kantigiya ke o ye. –Zaburuw 18:26a

Aw ka barika da Matigi ye katuguni a ka jni, katuguni a ka makari tena ban.

–1 Tilew Kibaru 16:34

Matigi ye makaritigi hinema ye. A te dimin joona, a ka numaya ka bon. A bɛ makari min ke a jesiranbaaw la, o ka bon, o bɛ sankolo ni dugukolo ce janya bɔ.

–Zaburuw 103:8, 11

Nka Matigi ka jumaya bɛ to a jesiranbaaw kan, tuma bɛe ni watai bee la, ... ka u hakili to a ka ci fɔlenw na ka u ke.

–Zaburuw 103:17a, 18b

Ala were jumen bɛ tilenbaliya kow yafa...k'a masɔrɔ makari ka di a ye haali.

–Mise 7:18

Matigi ka makariba kosɔn, an ma halaki ka ban, a ma a ka hineba mabɔ an na fewu. Olu bɛ kuraya sɔgɔma o sɔgɔma. A ka kantigiya te ban abada.

–Jeremi ka majumatɔkan 3:22, 23

Matigi y'i jira an na ka kɔrɔ, a ko: "Israɛl, ne bɛ i kanu ni kanuya banbali ye. O de kosɔn, ne ye ne ka jumaya to i fe." –Jeremi 31:3

"Katuguni ne ye ko minnu latige aw ye, ne bɛ o dɔn." Matigi ko: "Ne na here ke aw ye, bɔne tena aw sɔrɔ, ne na jigi juman ni laban kojuman di aw ma." –Jeremi 29:11

Fa bɛ hine a denw na cogo min na, Matigi bɛ hine a nesiranbaaw fana la ten. –Zaburuw 103:13

Ala bɛ an kanu kanuya min na, an ye o dɔn, an dara o la fana. Ala

ye kanuya de ye. An kɔni bɛ Ala kanu, katuguni ale fɔlɔ de ye an kanu. –1 Yuhana 4:16a, 19

"Matigi, i ka Ala bɛ i cema, i Kisibaa barikama don. A nisɔndiyalen na sewa i kosɔn, a na a makun i kanuyaba kosɔn. A na nagali ka dɔnkili da i ko la." –Sofoni 3:17

Ala, i ka makari ka fisa fen bɛe ye. –Zaburuw 36:8a

Ne degun kow kera ne ka kisili ye. I ye ne kisi saya ma i ka kanuya- ba kosɔn, k'a masɔrɔ i ye ne ka jurumuw bɛe fili i kɔfe. –Esayi 38:17

Ka Ala dɔn, o ye koñumanba de

Nka mɔgɔ minnu bε u ka Ala dɔn, olu na barika sɔrɔ ka kobaw ke.
–Daniel 11:32b

“Nka mɔgɔ min bε a yere bonya, o k'a yere bonya ne dɔnniya faamuli kosɔn. Ne ye Matigi ye min bε makari ni tijε ni tilennenya kow ke dugukolo kan. O jɔgɔn dɔnniya kow ka di ne ye.” Matigi ko ten.
–Jeremi 9:24

“Ko ne ye jenamaya ni saya bila i ne kɔrɔ bi, ani duba ni danga. I ka jenamaya jenatɔmɔ, walisa i ni i bɔnsɔn jenama ka to. I ka Matigi i ka Ala kanu ka a kan mine ka nɔrɔ a la, k'a masɔrɔ ale de ye i ka

jenamaya ye, a bε i si tilew caya.”
–Duterɔnɔmɛ 30:19b, 20a

Mɔgɔ minnu bε sɔn a ka kalanw ma, ka u jini ni u dusukun bεe ye, olu ye dubadenw ye.

–Zaburuw 119:2

K'a masɔrɔ jumaya ka di ne ye ka temen saraka kan. Mɔgɔ ka ne dɔn Ala ye, o ka di ne ye ka temen saraka jenitaw kan.
–Ose 6:6

Ne ka Ala, kungo sogo bε folo kɔji nɔfε cogo min na, ne dusukun bε folo e nɔfε o cogo la.

–Zaburuw 42:2

Matigi ko: “Ne yere na taa i fε, ne na lafiya di i ma.”
–Ekisode 33:14

“Ni aw tora Matigi fɛ, a na to aw fɛ. Ni aw y'a jini, aw n'a ye, nka ni aw murutira a ma, a na aw bila.”

–2 Tilew Kibaru 15:2b

“Mɔgɔ dusukun bɛ filibanciya ke ka temen fen bee kan, a tolilen bɛ kosebe. Jɔn bɛ se ka a cogo faamu?”

–Jeremi 17:9

Sira dɔ tilennen bɛ mɔgɔ je na, nka o laban ye saya sira ye.

–Ntalenw 16:25

Meləke minnu ye jurumu ke, Ala ma hine olu la, nka a ye u fili jahanama dingɛ dunba dibimaw

kɔnɔ, ka u sirilen mara yen kiri don kama. O bee b'a jira ko Matigi be se ka Ala jɛsiranbaaw tila kɔrɔboli la, ka kojugukɛlaw mara kiri don je tɔɔrɔ kama.

–2 Piere 2:4, 9

“Nka ni aw ma Matigi kan mine, ni aw jengena ka mabɔ a ka ci fɔlen la, Matigi bolo na aw kele.”

–1 Samuel 12:15a

“Min te to ne la, o be fili kɛnɛma i ko jiribolo, a be ja. O bolo jaleniw be ce ka u fili tasuma la, u be jeni.”

–Yuhana 15:6

Aw na ne jini, aw na ne ye, k'a masɔrɔ aw na ne jini ni aw dusukun bεe ye. –Jeremi 29:13

I ka a jini kojuman i ko nafolo dogolen. Ni i ye o ke, i na Matigi jnesiran faamu, ka Ala dɔnniya sɔrɔ. –Ntalenw 2:4b, 5

“A ye siyaw bεe da joli kelen na. A b'a fe u ka Ala jini, ni u mɔmɔli kεtɔ be se ka a sɔrɔ, hali k'a sɔrɔ a yɔrɔ man jan an si la.”

–Kewalew 17:26a, 27

“A' ye delili ke, aw na sɔrɔli ke. A' ye jinili ke, aw na yeli ke. A' ye da kɔnkɔn, da na yele aw ye.”

–Matiyu 7:7

“Minnu bε ne kanu, ne bε olu kanu, minnu bε ne jini, olu bε ne sɔrɔ.” –Ntalenw 8:17

Mɔgɔ min jigi dalen be Matigi kan, min b'a jini ni a dusukun bεe ye, a ka jumaya ka bon olu ta fan fe. –Jeremi ka majumatɔkan 3:25

“Ne kɔni, ni ne tun kera e ye, ne tun na ne kan labɔ Sebaayabeetigi ma, ne tun na ne ko kalifa Ala ma.” –Job 5:8

Ni dannaya tε, megc si ko tε se ka diya Ala ye, katuguni min be gere Ala la, wajibi don o ka da a la ko Ala be yen, ko a ye a jinibaaw sarabaa de ye. –Heburuw 11:6

Ala b'a fe an ka na ale ma

7

"K'a masorɔ makari be Matigi aw ka Ala fe. A ka makari hinema don. Ni aw kɔseginna ale ma, a t̄ena a kɔ sin aw ma tun."

-2 Tilew Kibaru 30:9b

K'a masorɔ Matigi, e ka jni, i be sɔn ka yafali kε. I ka makari ka bon i tɔgɔ welebaaw bee la.

-Zaburuw 86:5

A' ye gεrε Ala la, ale fana na gεrε aw la.
-Yakuba 4:8a

Ayiwa Matigi ko: "Aw ka na, an ka jɔgɔn faamu. Hali ni aw ka jurumuw bilenna kosebe, u na jeya i ko neje. Hali ni u bilenna fo ka

fin, u na jeya i ko sagasi jeman."

-Esayi 1:18

"A' ye na ne ma, aw minnu bee segennen be, ni aw doninen be, ne na lafiya di aw ma. A' ye ne ka tɔnna jiri da aw kan na, ka ne cogo ta, k'a masorɔ ne sabalilen be, ne dusu majiginnen be, aw dusuw na lafiya sɔrɔ."

-Matiyu 11:28, 29

"Min mana na ne ma, ne tena o tigi gen ka bɔ kenema fewu."

-Yuhana 6:37b

Matigi ka surun a tɔgɔ welebaaw bee la, olu minnu bee be a tɔgɔ wele sebe la.
-Zaburuw 145:18

Ala ka senu

“E Matigi, i bəjəgənko jumen be batofenw cema? Jən ye i bəjəgənko ye? I masirilen be ni senuya ye.”

–Ekisode 15:11a

“Matigi bəjəgənko si te senuya la, Ala were si te i kelen ko.”

–1 Samuel 2:2a

“Kelebolow Matigi ye Senuma, Senuma, Senuma de ye. Dugukolo yɔrɔw bee fara a nɔɔrɔ la.”

–Esayi 6:3b

Kɔrɔtalenba min sigilen be badaa masasigilan kan, ni a tɔgɔ ka senu, ale ko: “Ne sigilen be san fe, yɔrɔ senuma kɔnɔ.”

–Esayi 57:15a

Ala ni kojugukelaw ce ka jan, Sebaayabεetigi ni tilenbaliya ce ka jan.

–Job 34:10b

“Juman si te, Ala kelen ko.”

–Marka 10:18b

“Matigi, jəni tena siran i ne ka i tɔgɔ bonya? K'a masɔrɔ i kelenpe ka senu.”

–Jirali 15:4a

An ka a tɔgɔba tanu, siranfenba don. Ala ka senu. –Zaburuw 99:3

Matigi, an ka Ala ka tanu....
ɔwɔ, Matigi, an ka Ala ka senu.

–Zaburuw 99:9

“Senuma, senuma, senuma, Matigi Ala, Sebaayabεetigi, min tun be, ni a be, ani a be na.”

–Jirali 4:8b

I dara a la ko Ala ye kelenpe de ye, o ka ji. Jinew fana dara o la, u bε yereyere. E mɔgɔ fu, i b'a fe ka dɔn ko dannaya ye fu ye ni kewalew tε wa? Aw ka ke Ala ka kuma kebaaw ye, aw kana ke a menbaaw ye dɔrɔn, ka aw yerew lafili.

—Yakuba 2:19, 20; 1:22

Mɔgɔ jugu ka sira ko man di Matigi ye, nka mɔgɔ min be tilen-nenya sira taama, a bε o tigi kanu.

—Ntalenw 15:9

Min b'a fɔ ko a bε ale dɔn, k'a sɔrɔ a te a ka ci fɔlenw mara, o ye nkalontigela ye, tijε t'a kɔnɔ. Ala denw ni Sitane denw be dɔn ka bɔ

jɔgɔn na nin de la: Min tε to ka tilennenya kow kε, o ma bɔ Ala la, ani min tε a balima kanu fana.

—1 Yuhana 2:4; 3:10

Aw ka hεre jini aw ni mɔgɔw bεe ce, ka tugu senumaya nɔfe, k'a masɔrɔ mɔgɔ si tena Matigi ye ni saniyalı te.

—Heburuw 12:14

Nka aw ka ke senumaw ye aw taa-ma cogo bεe la i ko aw welebaa Ala ka senu cogo min na.

—1 Pierε 1:15

Aw ka ko juman jini ka ko jugu dabila walisa aw jenama ka to, walisa Matigi, Kelebolowtigi Ala ka ke aw fe sebe la.

—Amos 5:14a

Matigi be min jini i fe, o file nin ye, ko i ka tilennenya ni numaya kow ke, ani ka yeremajiginlenya sira taama i ka Ala fe. –Mise 6:8b

“Aw ka ke mɔgɔ senumaw ye, k'a masɔrɔ ne, Matigi aw ka Ala, ne ka senu.” –Levitike 19:2

“‘I ka i Matigi Ala kanu ni i dusukun bee ye, ni i ni bee, ni i barika bee, ni i hakili bee ye,’ ani: ‘I ka i mɔgɔ jɔgɔn kanu i ko i yere.’” –Luka 10:27b

“I be ci fɔlenw dɔn ko: ‘I kana mɔgɔ faga. I kana jatɔya ke. I kana sonyali ke. I kana nkalon da i mɔgɔ jɔgɔn na. I kana mɔgɔ si

tɔŋɔ. I ka i fa ni i ba bonya.’”

–Marka 10:19

“A’ ye da Ala la.”

–Marka 11:22b

Aw kana aw ka ko ketaw keŋe ni nin diŋe ka ko ketaw ye tun, nka aw cogo ka yelema aw hakili kurayali fe. –Romekaw 12:2a

“Nin sariya kitabu kuma ka to i da la. I ka miiri a la su fara tile kan, walisa i ka a ko sebennenw bee ke ni kantigiya ye. Ni o kera, i ka ko ketaw na ne, i na jiidi.”

–Josue 1:8

“Aw ka baara ke Matigi aw ka Ala ye.” –Ekisode 23:25a

Fεn wɔɔrɔ bε yen minnu ko man di Matigi ye fewu, fεn wolonwula yere don, minnu haramulen bε a fe, ne min te malo, nenkun nkalontigela, mɔgɔ min bε mɔgɔ jalakibali faga, dusukun min bε dabali juguw laben, sen min bε boli ko jugu nɔfε, seere jugu min bε nkalon tige, ani mɔgɔ min bε a balimaw bila jɔgɔn na.

–Ntsalenw 6:16-19

O de kosɔn aw ka aw yerew kɔlɔsi walisa aw si kana a denmisɛn muso janfa. K'a masɔrɔ Matigi, Israel ka Ala ko: "Furu sa haramulen bε ne fe."

–Malaki 2:15b, 16a

"K'a masɔrɔ ne, Matigi, tijε kow ka di ne ye haali. Ne bε binkanni ni tilenbaliya kow haramu."

–Esayi 61:8a

"Nka siranbaatɔw ni dannabaliw ni haramulenw ni mɔgɔfagalaw ni jatɔw ni subaaw ni bolibatobaaw ani nkalontigelaw bεe, olu niyɔrɔ na ke o dingε belebeleba tasuma-ma kiribima kɔnɔ. O ye saya filanan de ye."

–Jirali 21:8

"Aw kana ko jugu miiri jɔgɔn kama, aw kana aw kali nkalon kan, k'a masɔrɔ ne bε o fεnw bεe koniya." Matigi ko ten.

–Zakari 8:17

“Nka ne bə aw dən, ne y'a dən ko
Ala kanuya tə aw kənə.”

—Yuhana 5:42

O de kosən min bə ko numan
kəcogo dən, n'a t'a ke, o ye juru-
mu ye o tigi ye. —Yakuba 4:17

I ko a sebennen bə cogo min na
ko: “Məgə tilennen si tə, hali ke-
lenpe.” —Roməkaw 3:10

O tuma la ne ko: “Ne ta tijəna.
Ne halakira. K'a masərə ne ye
məgə dawolo nəgəlen de ye. Ne
sigilen bə məgə dawolo nəgəlenw
cəma, nka ne ye Masake, Kəle-
below Matigi ye ne jəw la.”

—Esayi 6:5

Faranfasi si tə, məgəw bəə ye
jurumu ke, u bəə desera Ala nəcərə
la.

—Roməkaw 3:23

Min tə to ka tilennenya kow ke, o
ma bə Ala la, ani min tə a balima
kanu fana. —1 Yuhana 3:10b

An bəə filila i ko saga tunun-
nenw, an bəə kelen-kelen tun bə
taa an yərew kun fe. —Esayi 53:6a

“Jən bə se ka jə Matigi Ala senu-
ma jə kərə?...” —1 Samuel 6:20b

Məgə o məgə mana sariya kow
bəə ke, nka ni a ye sariya ci fəlen
kelen tijə, a jalakira a bəə la.

—Yakuba 2:10

Ne ye u seere ye ko u dusu bεε be
Ala ko la, nka u ma a cogo dɔn. U
ma Ala ka tilennenya faamu. U
tun b'a fε ka u yεrew kε tilennenw
ye, u ma kolo Ala ka tilennenya
ye.

—Romekaw 10:2, 3

An bεε tun ye nɔgolenw ye, an ka
tilennenya kow kera i ko fini nɔ-
golenw.

—Esayi 64:5a

“Hali ni ne tun y'a fɔ mɔgɔ tilen-
nen ye ko a na jenamaya, ni o tigi
ye i jigi da a ka tilennenya kan ka
tilenbaliya sira taama, a ka tilen-
nenya temennen kɔrɔw tena jate,
nka a na sa a ka tilenbaliya kε-
lenw kosɔn.”

—Ezekiel 33:13

O de kosɔn, minnu bε farisogo
diyaje siraw taama, olu ko tε se
ka diya Ala ye. —Romekaw 8:8

O tε ko an bε miiri ko an bε se ka
o baara kε an yεrew barika la, nka
an ka se bε bɔ Ala de la.

—2 Korentekaw 3:5

O de kosɔn Hadamaden si tena jo
sɔrɔ Ala je kɔrɔ sariya ka kewa-
lew barika la. —Romekaw 3:20a

Ayiwa a jelen don ko mɔgɔ si tε
jo sɔrɔ Ala je kɔrɔ sariya barika
la, katuguni a sebennen bε ko: “Mɔ-
gɔ tilennen na jenamaya dannaya
de barika la.”

—Galasikaw 3:11

Nege dun mana kɔnɔ ta, a bε jurumu bange. Ni jurumu kɔgɔra, a bε saya bange. –Yakuba 1:15

“Mɔgɔ min bε jurumu ke, o de na sa.” –Ezekiel 18:20a

Nka aw ka tilenbaliya kow kera kogo ye aw ni aw ka Ala cε. A ye a jɛda dogo aw la aw ka jurumu kosɔn walisa a kana aw lamen.

–Esayi 59:2

Tilennenya bε mɔgɔ jɛnamaya, nka mɔgɔ min bε tugu ko jugu nɔfɛ, o bε taa saya la.

–Ntalenw 11:19

“Ala bε aw nininka ko mun y'a to

aw ye Matigi ka ci fɔlenw tijε ka ko jugu lase aw yerew ma? Aw ye Matigi bila, o de kosɔn ale fana na aw bila.” –2 Tilew Kibaru 24:20b

Jurumu donna dijε la mɔgɔ kelen barika la, saya fana donna jurumu barika la. Saya sera Hadamadenw bee ma ten, k'a masɔrɔ u bee ye jurumu ke.

–Romekaw 5:12

“Murutili ni fileli ke jurumu, olu bee ka kan, tulo geleya ni boli batoli ni terafim, olu bee ka kan. K'a sɔrɔ i banna Matigi ka kuma fɔlen ma, Matigi fana na ban i la.”

–1 Samuel 15:23a

Ala ye kiritigεla tilennen de ye, a
bε dimin don o don.

—Zaburuw 7:12

Matigi te dimin joona, a ka
sebaaya ka bon, nka a tena jalaki-
tigi sarabali to. —Nahum 1:3a

U dusuw falen bε tilenbaliya sifa
bε ni kɔnɔna juguya ni wasa-
baliya ni jengoya la. U falen bε
keleya ni mɔgɔ fagali ni kelε ni
nanbara ni sɔnkolonya ani
naafigiya la. Tɔgɔ tijebaaw, Ala
juguw don. U te malo, kuncebaaw
ni yerebonyabaaw don. Ko jugu
kura dabɔbaaw, bangebaa kan
bilabaaw, hakilintanw, kanntanw,

mɔgɔ gelenw, hinəntanw don. Hali
ni u bε Ala ka kiri ko dɔn k'a jεya,
ko o kow kebaaw ka kan ni saya
ye, u te dan o kow keli ma, nka o
kow kebaaw fana ko ka di u ye.

—Romekaw 1:29-32

Ala ka diminya y'i jira ka bɔ
sankolo la mɔgɔw ka Ala nesiran-
baliya ni u ka tilenbaliya kow bε
kama, olu minnu bε tijε bali ni u
ka tilenbaliya kow ye.

—Romekaw 1:18

O kow de b'a to Ala ka diminya
bε na kanbilalidenw kan.

—Kolosekaw 3:6

Ka don Ala jenama bolo, o ye siran koba de ye! –Heburuw 10:31

“Ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔw ye kuma lankolon fen o fan fɔ, u na jininka olu la kiritige don na.”

–Matiyu 12:36

A latigera ko mɔgɔw ka sa sijε kelenpe. O kɔ, kiri na tige.

–Heburuw 9:27

Ne ye suw bee ye, kunbabaw ni dɔgɔmanninw, u jɔlen be masasigilan jne kɔrɔ. Kitabuw dayelela, kitabu were dayelela, o ye jenamaya kitabu ye. Kiri tigera suw kan ka kεjne ni u ka kewalew ye, olu min-

nu sebenna o kitabuw kɔnɔ. Mɔgɔ o mɔgɔ tɔgɔ sebennen ma sɔrɔ jenamaya kitabu la, o kerunna dinge belebeleba tasumama kɔnɔ.

–Jirali 20:12, 15

“A na ke ten dije laban tuma la. Melekew bena mɔgɔ juguw fara ka bɔ mɔgɔ tilennenw la, ka mɔgɔ juguw fili gantugu tasuma la. U na kasi ka u jinw jimi yen.”

–Matiyu 13:49, 50

Ala na jininkali ke kewalew bee ko la, hali ko dogolenw, ko numan fara ko jugu kan.

–Waajulikela 12:16

Matigi ne be yorɔ bεe ka mɔgɔ
juguw ni mɔgɔ jumanw kɔlɔsi.

–Ntalenw 15:3

Dɔnkili dalaw kuntigi ka dɔnkili. Dawuda ka Zaburu. Matigi, i
ye ne səgesəge ka ne dɔn. I be ne
sigili ni ne wulili dɔn, i be i to yorɔ
jan ka ne ka miiriliw dɔn. I be ne
taamatɔ ni ne datɔ kɔlɔsi, i be ne
ka kewalew bεe dɔn. Matigi, hali
sani kuma ka bɔ ne da la, i be o
bεe dɔn ka ban. –Zaburuw 139:1-4

“Mɔgɔ ka jateli ni Matigi ta te
kelen ye. Mɔgɔ be kɔkanna file,
nka Matigi be dusukun de file.”
–1 Samuel 16:7b

Min ye tulo di mɔgɔ ma, o tena
menni ke wa? Min ye ne dila, o te
yeli ke wa? –Zaburuw 94:9

“Ne ne be u ka kewalew bεe la, u
si ma dogo ne la. U ka tilenbaliya
te se ka dogo ne la fana.”

–Jeremi 16:17

Dafɛn si dogolen te Ala ma. An
ka kan ka an ka kojew fɔ min ye,
fɛn bεe lankolon don, u dayelelen
be o ne kɔrɔ. –Heburuw 4:13

“Dibi wala saya suma te yen ka
ke tilenbaliya kebaaw dogo yorɔ
ye.” –Job 34:22

Matigi Ala ko: “Yala mɔgɔ jugu
saya ko ka di ne ye wa? Ni a
yeləmania ka a ka sira juguw bila
ka jenamaya, o de ka di ne ye
kosebe.”

—Ezekiel 18:23

“Ne b'a fɔ aw ye ko ayi dere, nka
ni aw ma nimisa aw ka jurumuw
la, aw bɛe na halaki ten.”

—Luka 13:3

Mɔgɔ min be a ka hakew dogo, o
ka ketaw te je, nka min be i jo u la
ka u dabila, makari na ke o la.

—Ntalenw 28:13

Matigi y'a fɔ ko kura ko: “A' ye
kosegin ne ma ni aw dusukun bɛe
ye, ka sun don ka kasi ka jenasisi.

Aw ka aw dusukun farafara, aw
kana aw ka finiw farafara.” Aw
ka kosegin Matigi, aw ka Ala ma,
sabu a ka makari ka bon, a be
hine. A te dimin joona, a ka numa-
ya ka bon.

—Joel 2:12, 13a

I ka Matigi deli ka kosegin a ma,
k'a fɔ ko: “I ka an ka tilenbaliyaw
bɛe yafa an ma, i ka sɔn an ma.”

—Ose 14:2a

A be dɔnkili da mɔgɔw je na ko:
“Ne ye jurumu ke ka tilennenya
bila, ne ma sara o la. Ala ye ne
kunmabɔ walisa ne kana don
kaburu kɔnɔ. Ne ni na jenamaya
kenyeelen na tun.” —Job 33:27, 28

“O de y'a to a' ye nimisa aw ka jurumuw la ka segin Ala ma walisaw ka jurumuw ka jøsi ka bø yen.”

—Kewalew 3:19

“...A dørø u bεe kelen-kelen na u ka sira juguw bila. O tuma la ne na...u ka jurumuw yafa u ma.”

—Jeremi 36:3b

Ne ye ne ka jurumu fø i ye, ne ma ne ka tilenbaliya dogo i la. Ne ko: “Ne na ne jø ne ka sariya tijeni kow la Matigi ne kørø.” I ye ne ka jurumu yafa ne ma.

—Zaburuw 32:5

Aw ka Matigi jini a sørø tuma la, aw k'a tøgø wele k'a to aw kørø.

Møgø jugu ka a ka sira jugu bila, møgø tilenbali ka a ka miirili juguw bila. A ka køsegin Matigi, an ka Ala ma, o na makari a la, k'a masørø ale be yafali ke ka caya.

—Esayi 55:6, 7

Ni an b'an jø an ka jurumuw la, ale ye kantigi ye, a tilennen bε ka an ka jurumuw yafa an ma, ani k'an saniya tilenbaliya bεe ma.

—1 Yuhana 1:9

Matigi ka surun møgø dusu kasilénw na, a bε møgø dusu nimisi-baatø kisi.

—Zaburuw 34:19

I k'i jø i ka jurumu na ka yafali jini Ala fe ye nimisili ye.

Wajibi don saraka ka bɔ, walasa k'an ni Ala ce jɛnɔgɔnya laben

(I ka nin ni gafe ne 14 sanga.)

**“A ka a bolo da saraka fen jenita
kunkolo kan, a ka saraka na minɛ
ka a ka jurumu ta ka bɔ a kan. K'a
masɔrɔ dafen bee jenamaya be a
joli la. Ne ye yamaruya di aw ma
aw ka jurumu kafari ni joli ye
sarakabɔlan kan, sabu ni be joli la,
o de kosɔn a be jurumu kafari.”**

–Levitike 1:4; 17:11

Isaka ko: “Tasuma ni dɔgɔ file,
nka saraka jenita sagaden be
min?” Ibrahim y'a jaabi ko: “Ne
denke, Ala na saraka jenita saga-
den bɔ a yere ye.” Ibrahim y'a ne

kɔrɔta, sagajigi dɔ file a kɔfɛ, o
binɛkolo ferekelen tun be jirini dɔ
la. Ibrahim taara o sagajigi minɛ
k'a ke saraka jenita ye a denke no
na.

–Jenese 22:7b-8a, 13

**“Aw ka san kelen sagajigi fiñe-
ntan... minɛ. Aw na ke so minnu
kɔnɔ, o joli na ke aw ka taamashyen
ye o daw la. Ne na o joli ye, ne na te-
men aw kan.” ... fiñebana si tena aw
sɔrɔ ka aw halaki. –Ekisode 12:5a, 13**

Ka kejɛ ni sariya ye, fen bee be
saniya ni joli ye, fɔ fen kelen-kelen.
Ni joli ma bɔn, jurumu yafa te
sɔrɔ.

–Heburuw 9:22

O dugusaje, Yuhana ye Yesu natč ye a ma, a ko: “Ala ka Sagaden min be dije ka jurumu ta k’ā bč yen, o file.” –Yuhana 1:29

Nka Matigi ye an bee ka tilen-baliya doni da ale kan. U y’ā minē ko juguya k’ā tōrō, nka a ma a da yele. A kera i ko sagaden min be taa faga yōrō la, i ko saga min te kasi a si kanbaaw bolo, a ma a da yele. –Esayi 53:6b, 7

A ma don yōrō senuma senuma kōnč bakōrōw ni misidenw joli barika la, nka a donna a yere joli bari-ka la..., k’ā masōrō a ye badaa kum-
mabōli sōrō. O cogo la Krisita fana
kera saraka ye sije kelenpe, wa-

lisa a ka mōgō caman ka jurumuw
doni ta. –Heburuw 9:12, 28a

K’ā masōrō aw b’ā dōn ko aw ma
kunmabō ni fen tolitaw ye, i ko
wari ni sanu,... nka aw kun-
mabōra ni Krisita joli ye, o ka fisa
fen bee ye. Ale kera i ko sagaden,
no si t’ā la, nōgō yōrō t’ā la.

–1 Pierē 1:18a, 19

Nka Krisita joli be saniyali ke ka
temen o kan kosebe! A y’ā yere di
Ala ma saraka fijentan ye, badaa
Ni barika la. Ale joli na an dusu-
kunw saniya kewale salenw ma, wa-
lisa an ka baara ke Ala ḡenama ye.
–Heburuw 9:14

Jo bε di u ma gansan Ala ka neεma barika la, Krisita Yesu ka kunmabɔli fε. Ala ye Yesu Krisita jira ko a joli bɔnna ka kε mɔgɔw ka jurumu yafa saraka ye, olu minnu dara a la. —Romekaw 3:24, 25a

Nka Ala ye an kanu cogo min na, a ye o jira nin de fε, ka an jurumuto to, Krisita sara an ye. Janko jo dilen kɔ an ma Yesu joli barika la, an na kisi Ala ka diminya ma ale barika la. —Romekaw 5:8, 9

“O bee n'a ta, an y'a dɔn ko mɔgɔ si te jo sɔrɔ Ala ne kɔrɔ sariya kewalew barika la, fɔ Krisita Yesu dannaya barika la. O de kosɔn an

fana dara Krisita Yesu la.”

—Galasikaw 2:16a

Aw kisilen bε neεma de barika la dannaya fε, o ma bɔ aw yerew la dε, Ala ka nilifen don. O te kewalew nɔ ye, walisa mɔgɔ si kana a yere bonya.

—Efesekaw 2:8, 9

“Kiraw bee bε seereya ke Yesu ko la, ko mɔgɔ o mɔgɔ dara ale la, o na jurumuw yafa sɔrɔ a tɔgɔ barika la.”

—Kewalew 10:43

“Kisili te sɔrɔ dɔ were si la Yesu kɔ, katuguni an ka kan ka kisi tɔgɔ min fε, o dɔ were ma di mɔgɔw ma sankolo jukɔrɔ ale tɔgɔ kɔ.”

—Kewalew 4:12

O kalo woɔrɔnan la, meleke Gabriel cira Ala fe ka taa Galile dugu dɔ la, o tɔgɔ ko Nazareti, ka se npogotigi dɔ yɔrɔ, o maminelen tun be ce dɔ fe min tɔgɔ ko Yusufu, Dawuda bɔnsɔn dɔ don. Npogotigi tɔgɔ ko Mariyama.... Meleke y'a fɔ a ye ko: "I kana siran, Mariyama, katuguni i ye neema sɔrɔ Ala fe. A file, i na kɔnɔ ta ka denke bange, i na o tɔgɔ da Yesu. A na ke mɔgɔba ye, a na wele Ala Kɔrɔtalenba Denke.... A ka masaya tena ban." Mariyama y'a fɔ meleke ye ko: "O na ke cogo di, k'a masɔrɔ ne ma ce si dɔn fɔlɔ?"

Meleke y'a jaabi ko: "Ni Senu be na i kan, Ala Kɔrɔtalenba ka sebaaya na biri i kun na. O de kosɔn i bɛna den senuma min bange, o na wele Ala Denke.... Katuguni foyi te Ala kεŋε." Mariyama ko: "Matigi ka jɔnmuso file ne ye. Ala m'a kera ne ye i ko i y'a fɔ cogo min na." O kɔ, meleke taara ka bɔ a kɔrɔ.

-Luka 1:26-38

Ce kelenw min nana dijɛ na ni a ma temen cɛnimusoya fe, o ye Adama ni Yesu de ye. Adama ye jurumu ladon dijɛ kɔnɔ, nka Yesu ye se sɔrɔ jurumu kan.

Krisita Yesu,... Ale tun bē Ala cogo la, a yere ni Ala ka kan, a ma o jate bōsili fēn ye,... A sōrōlen mōgō bisigi la, a ye a yere majigin ka ke kan minebaa ye, fo ka se saya ma, gengenjiri la saya yere.

—Filipekaw 2:5b-8

“Ne ni ne Fa ye kelen de ye. O tuma la Ala ye min bila a yere ye k’ā saniya ka a ci ka na dijē la, ni o ye ne ye, aw dun b’ā fō ne ma cogo di ko ne bē Ala tōgō tijē, k’ā masōrō ne y’ā fō ko ne ye Ala Denke ye?” —Yuhana 10:30, 36

Yesu Krisita, kera badaa kabako kuma ye min tun bē yen. Ala y’ā jenamaya Mariyama kōnō, a kera farisogo ye ka

bangi. A dōnna mōgō tōgō min fē, o ye mōgō denke ye. Ni na, a dōnna ni tōgō min ye, o ye Ala Denke de ye. Ala Ka Kuma senumna kōnō, a sēbennēn bē ko “Denke” walasa jēnōgōnya min bē Ala n’ā ka kuma ni Yesu Krisita cē, ko jira.

O de kosōn Krisita nalen dijē la, a y’ā fō Ala ye ko: “...nka i ye farikolo dō dila ne ye.” —Heburuw 10:5

A kununni ka bō suw cēma, o y’ā jira ko Ala Denke don ka kejē ni senuya Ni ye, ko sebaayaba b’ā fē, Yesu Krisita an Matigi.

—Romēkaw 1:4

Tōma y’ā jaabi ko: “Ne Matigi ni ne ka Ala!” —Yuhana 20:28

Ala nesiran gundo ka bon kosebe, sɔsɔli te o la. Ala farikolo-ma y'i jira.   -1 Timote 3:16a

Alaya ka dafalenyā farisogoma sigilen bε ale la.   -Kolosekaw 2:9

K'a masɔrɔ den bangera an ye. Denke dira an ma. Kuntigiya na da a kaman na. A tɔgɔ na da ko: “Kabako, Jɛ Jirabaa, Sebaayatigi Ala, Badaa Fa, Hεre Kuntigi.”

-Esayi 9:5

Jenamaya tun bε ale de la, o jenamaya tun ye mɔgɔw ka kene ye. O kene tun ye kene sεbe ye, a nana dijε la, a bε yeelen bɔ

mɔgɔw bε ye. O Kuma tun be dijε la. Dijε dara a fε, nka dijε ma ale dɔn.   -Yuhana 1:4, 9-10

Yesu ye u jaabi ko: “...Sani Ibra-hima ka bange, o y'a sɔrɔ ne bε yen.”   -Yuhana 8:58

Katuguni Ala ye kelenpe de ye, Ala ni mɔgɔw ce sorona donna, o fana ye kelenpe ye, o ye mɔgɔ Krisita Yesu de ye. Ale ye a yere di ka ke mɔgɔw bεe kunmabɔ sara ye.   -1 Timote 2:5, 6a

An ye kunmabɔli sɔrɔ ale de la, jurumuw yafa kɔni. Krisita ye Ala yebali ja ye. -Kolosekaw 1:14, 15a

Atuguni kiraya kuma si ma na məgə sago la abada, nka Ala ye a ka kuma min di məgəw ma, u kumana ka o fə Ni Senu de barika la.

–2 Piere 1:21

A tun ye o ko fə kabini tuma jan a ka kira senumaw da la,... i na a ka məgəw ladənniya ko a na u ka jurumuw yafa ka u kisi.

–Luka 1:70, 77

Kitabu kuma bee kera a səbenni-kəlaw kənə Ala dafijə fe. Nafa b'a la kalanni ni kərəfəli ni latilenni kama, ani kololi, tilennenya ko la.

–2 Timote 3:16

“Matigi Ni kumana ne da la, a ka kuma bə ne nənkun na.”

–2 Samuel 23:2

“Ne bə kuma minnu fə i ye bi, olu ka to i dusukun na.”

–Duterənəmə 6:6

“Aw filila, k'a masərə aw ma Kitabu kuma faamu, aw ma Ala ka sebaaya fana dən.”

–Matiyu 22:29b

Ka i təgə tanu i ka jumaya ni i ka kantigiya kosən, k'a masərə i ye i ka layidu dafa ni səbəya ye, i təgəba kosən.

–Zaburuw 138:2b

Fini b'a kan na, o sulen be joli la.
O tigi tøgø ko "Ala ka Kuma".

—Jirali 19:13

Føløfølø, sani dijø ka da, min be
wele Kuma, o tun be yen. O Kuma
tun be Ala da fe, o Kuma tun ye
Ala de ye. O Kuma kera mɔgɔ ye
ka sigi an cema. —Yuhana 1:1, 14a

Yesu be Ala jira

Ala, o min y'a fɔ ko kene ka bɔ
dibi la, ale de ye kene bɔ an
dusukunw na, walisa Ala nɔɔrɔ
min be ye Krisita nedø la, o
dɔnniya ka di an ma ka kene bɔ an
ye.

—2 Korentekaw 4:6

Mɔgɔ si ma Ala ye abada. Denke
kelenpe min be a Fa Ala la, ni Ala
yere don, o de y'a cogo jira.

—Yuhana 1:18

Ala be kuma Yesu la

"Min te ne kanu, o te ne ka kuma
mara. Aw be kuma min men ne da
la, o ma bɔ ne la. Ne Fa min ye ne
ci, a bɔra o de la." —Yuhana 14:24

Ala kumana an benbaw fe ka
kɔrɔ tuma caman na ani cogo ca-
man na kiraw da la, nka a kuma-
na an fe nin laban donw na a Den-
ke da la. Ala ye o sigi ka ke fen bee
ciyentala ye. A ye dijew da fana o
barika la.

—Heburuw 1:1, 2

Ala ka kuma səbənnən, ani Ala ka kuma jənəma sangali nəgən ma

Ala ka kuma ye Ni ka balo ye

Ne ye a dala ciw bəe ke ka temən
ne yərə sago kan. –Job 23:12b

“Dumunifən dama tə məgə balo,
nka kuma minnu bəe bə bə Ala da
la, a bə balo olu de la.”

–Matiyu 4:4b

Ala ka kuma bə yelen bə an ka sira kan

I ka kuma ye fitinə ye ne sen ye,
a bə yeelen bə ne ka sira la. I ka
kumaw bə yeelen bə ka ko nataw
jira, u bə hakili di hakilintan ma.

–Zaburuw 119:105, 130

Yesu ye sankolo dumuni ye

“Ne ye dumunifən jənəma ye

min jiginna ka bə sankolo la, wa-
lisə ni məgə də ye o dumunifən
dun, o jənəma ka to badaa. Ne na
dumunifən min di, o ye ne fariso-
go ye, ne na o di walisa dijə ka
jənamaya. Ne de ye jənamaya
dumunifən ye.” –Yuhana 6:51, 48

Yesu ye dijə ka kənə ye

Jənamaya tun bə ale de la, o
jənamaya tun ye məgəw ka kənə
ye. Yesu kumana jama fə ko kura
ko: “Ne ye dijə ka kənə de ye.
Məgə min tugura ne nəfə, o təna
taama dibi la, nka o na jənamaya
kənə sərə.” –Yuhana 1:4; 8:12

*Minnu be Ala ka Kuma
kalan, olu be den ke*

Nka Matigi ka sariya ko ka di a ye haali, a be miiri o sariya la su fara tile kan, o ye dubaden ye. O tigi be i ko jiri min turulen be jiwoyo da la, a be den a den tuma la. O jirifura te fɔɔnfɔɔn. O tigi be fen o fen ke, o bεe be je.

—Zaburuw 1:2, 3

Kitabu senuma be kuma Yesu ko la

“Aw be aw new jo Kitabu kumaw la, katuguni a be aw kɔnɔ ko jenamaya banbali be sɔrɔ olu la. Olu de be ne seereya ke! Ni aw tun dara Musa la, aw tun na da ne fana la, katuguni ale ye sɛbenni ke ne

*Yesu be jenamaya minnu 29
kɔnɔ olu be den ke*

“A’ ye to ne la, ne ka to aw la. Jiribolo te se ka den a yere ma ni a ma to a sun na, o cogo la aw te se ka den, ni aw ma to ne la. Ne ye rezensun de ye, aw ye a bolow ye. Min tolen be ne la, ni ne tolen be o la, o be den caman ke, katuguni aw te se ka foyi ke ne kɔ.” —Yuhana 15:4, 5

ko la.” —Yuhana 5:39, 46

O kɔ, fen minnu sɛbennen be a ko la Kitabuw bee la, a ye o kɔrɔ jira u la, k’ɑ damine Musa ka kitabuw la ka se kiraw bee taw ma.

—Luka 24:27

Matigi, i ka kuma be to badaa, a sabatilen be sankolo la. I ka kuma bee ye tijne ye, i ka tilennenya kow te yelema. –Zaburuw 119:89, 160

“Bin be ja, a feere be fɔɔnfɔɔn, nka an ka Ala ka kuma be to badaa.” –Esayi 40:8

“Ka sankolo ni dugukolo to yen, hali sariya sebenden ncinin wala a ko misenmannin, o si tena ban, fo ka se fen bee laban tuma ma.”

–Matiyu 5:18b

An y'a don ko min fɔra Kitabu la, o te se ka yelema.

–Yuhana 10:35a

Hadamaden te se ka Ala ka kuma yelema

“Ne be ci minnu fɔ aw ye, aw ka olu bee mara ka u ke. Aw kana foyi fara u kan, aw kana foyi bɔ u la.”

–Duteronome 12:32

I kana foyi fara a ka kuma kan, ni i ye o ke, a na i kɔrɔfɔ, i na sɔrɔ nkalontigela ye.

–Ntalenw 30:6

Ni mɔgɔ min ye dɔ bɔ nin kitabu kiraya kumaw la, Ala na o tigi niyɔrɔ bɔ jenamaya jiri ni dugu senuma la.

–Jirali 22:19a

Mɔgɔ min be kuma lagosi, o be halaki.

–Ntalenw 13:13a

Yesu y'a jaabi ko: "Se si te i ye ne kan, fɔ ni Ala ye min di i ma ka bɔ san fe." –Yuhana 19:11a

"I m'a dɔn wa ko ne tun bε se ka ne Fa deli, a tun na meleke waa tan sigiyɔrɔma tan ni fila ci ne ma sisan, ka dɔ fara olu kan yere? Nka ni o kera, Kitabu kumaw tun na dafa cogo di, olu minnu y'a jira ko wajibi don nin kow ka ke?"

–Matiyu 26:53, 54

"Ale donneñ bolo la ka keñe ni Ala ka ko latigelenw ni a ka ko nata dɔnniya ye, aw y'a gengen jiri la Ala jnesiranbaliw bolo k'a faga." –Kewalew 2:23

Nka a diyara Matigi ye k'a tɔɔrɔ.... A ye a yere ni di ka ke jurumu yafa saraka ye.

–Esayi 53:10a

"Nka Ala ye ko minnu fɔ ka kɔrɔ a ka kiraw bεe da la ko a ka Krisita na tɔɔrɔ, a ye olu bεe dafa ten."

–Kewalew 3:18

"Ne Fa bε ne kanu, katuguni ne bε ne ni di walisa k'a ta ko kura. Mɔgɔ si te ne ni mine ne la, nka ne yere b'a di. Se bε ne ye ka ne ni di, se bε ne ye ka a ta ko kura."

–Yuhana 10:17, 18a

"Wajibi tun te Krisita ka tɔɔrɔ o cogo la, ka don a nɔɔrɔ la wa?"

–Luka 24:26

Məgɔw bəe kabakoyara fo u ye jɔgɔn nininka ko: “Nin ye mun ye? Nin ye kalan kura ye de! A bə kuma jinew fe ni fanga ye, olu b'a kan minɛ. O yɔrɔnin bəe Yesu tɔgɔ bɔra Galile jamana yɔrɔ bəe la.”

—Marika 15:27, 28

Kabini tile bəe kuncɛ, dibi donna jamana yɔrɔ bəe la fo ka lere saba kɛ. Yesu perenna ko kura ka kulokanba ci ka a yere ni bɔ. O waati yere la, Alabatosoba kɔnɔ cətigefini farala fila ye k'a damine san fe fo duguma. Dugukolo yere-yerela, faraw cira. Jalasabatigi ani sɔrɔdasi minnu tun bəe Yesu kɔlo-si, olu ye dugukolo yereyere ni o

ko kelenw bəe ye minke, u ja tige-ra kosebə, u ko: “Tijɛ la, nin tun ye Ala Denke yere de ye.”

—Matiyu 27:45, 50, 51, 54

Sɔrɔdasiw sera Yesu gengen-jɔgɔn dɔ ma fɔlɔ, ka o senkalaw kari, o kɔ, ka se dɔ fana ma, ka o taw kari. U sera Yesu ma tuma min na, u y'a ye ko a sara ka ban, o de kosɔn u ma ale senkalaw kari. Nka sɔrɔdasiw la kelen y'a kere sɔgɔ ni tama ye, o yɔrɔnin bəe joli ni ji bɔra.... O kow kera ten wallisa Kitabu kuma ka dafa ko: “A kolo si tēna kari.”

—Yuhana 19:32-36

“Nka Ala y'a lakunun k'a tila
saya tɔɔrɔ la, sabu se tun tε saya
ye ka a mara. Nin Yesu kɔni, Ala
y'a lakunun, an bεε ye o seerew
ye.”

—Kewalew 2:24, 32

“Ne jenama don, ne tun sara, a
file, ne jenama bε to badaa-ba-
daa. Saya ni Hadesi konnegew bε
ne bolo.”

—Jirali 1:18

Denw ye kelen ye farisogo ni joli
la cogo min na, Yesu yere fana ke-
ra u bɔjɔgɔnko ye ka niyɔrɔ ta Ha-
damadenya la ten. A y'o ke walisa
saya fanga bε min bolo, Sitane
kɔni, a ka o fanga tijε ni a yere
saya ye, walisa minnu tun bε jɔn-

ya la u si bεε la saya nesiran ko-
sɔn, a ka olu bεε tila.

—Heburuw 2:14, 15

“E, saya i ka se b? min? E, saya,
i baga b? min?” Nka barika Ala
ye, a b? se di an ma an Matigi
Yesu Krisita barika la!

—1 Korentekaw 15:55, 57

Ala Ka sebaaya ye. An Kisibaa
Krisita Yesu ye o neema jira sisan,
katuguni ale de ye saya barika ban,
ka jenamaya ni tolibiliya jira kene
kan Kibaru Duman fe.

—2 Timote 1:8b, 10

Saya tε na se sɔrɔ a kan tun.

—Romekaw 6:9b

“Ne jølen file da la ka da kɔnkɔn.
Ni mɔgɔ dɔ ye ne kan men ka da
yεlε ne ye, ne na don o yɔrɔ ka
dumuni kε o fε, a na dumuni kε ne
fε.”

—Jirali 3:20

Nka min be jo di Ala jεsiran-
baliw ma, ni kewalekεbali dara o
tigi la, a ka dannaya be jate a ye
tilennenya ye.

—Romεkaw 4:5

“A’ ye Ni Senu mine! A’ ye delili
kε, aw na sɔrɔli kε, o cogo la, aw
ka pagali na dafa.”

—Yuhana 20:22; 16:24b

Mɔgɔ min be a fa wala a ba kanu
ka temen ne kan, o man kan ni ne

ye. O kɔ, Yesu y'a fɔ a ka kalan-
denw ye ko: “Ni mɔgɔ dɔ b'a fε ka
ne nɔ minε, o ka ban a yεre la ka a
gengenjiri ta ka tugu ne la. Mɔgɔ
min b'a fε k'a yεre Ni kisi, o na
bɔnε a la, nka min be bɔnε a Ni la
ne kosɔn, o de na a Ni sɔrɔ.”

—Matiyu 10:37a; 16:24, 25

Ni i be i jɔ a la i da la ko Yesu ye
Matigi ye, ka da a la fana i dusu la
ko Ala y'a lakunun ka bɔ suw
cema, i na kisi.

—Romεkaw 10:9

Ayiwa ni aw ye Krisita taw ye,
aw ye Ibrahima bɔnsɔnw fana ye,
ani ciyentalaw, ka kεnε ni Ala ka
layidu ye.

—Galasikaw 3:29

O seereya file nin ye, ko Ala ye jenamaya banbali di an ma, o jenamaya be sɔrɔ a Denke la. O Denke be min fe, jenamaya be o fe. Ala Denke te min fe, jenamaya te o fe fewu. –1 Yuhana 5:11, 12

O de y'a to ni mɔgɔ dɔ be Krisita la, a kera dafen kura ye. Fen kɔrɔw təmenna. A file, fen bee kera kura ye. –2 Korentekaw 5:17

“Ne ni Krisita gengenna jiri la mɔgɔn fe. Ne jenama don, ne yere te mene, Krisita de be jenamaya ne kɔnɔ. Ne be jenamaya min na sisan, ne be taama o la Ala Denke dannaya barika la.” –Galasikaw 2:20a

Nka Ala ka makari ka bon kosebe! ... o de kosɔn, k'an salen to an ka hakew la, a ye an ni Krisita jenamaya mɔgɔn fe. Aw kisilen be neema de barika la. –Efesekaw 2:4a, 5

K'a masɔrɔ aw bangera ko kura, nka o ma ke ni si tolita ye, fɔ si tolibili, Ala ka kuma jenama banbali barika la, Aw jenatɔmɔna ka kejne ni Fa Ala ka ko latigelen ye, ka ke ke saniyalenw ye Ni Senu barika la, walisa aw ka Yesu Krisita kan minε ani a joli ka seriseri aw kan ka aw saniya. Neema ni dususuma ka di aw ma ka caya. –1 Piere 1:23; 2:2

Ale de ye falatow fa ni muso ce salenw lafasabaa ye. Ale, Ala sigilen be a ka yorɔ̄ senuma la.

—Zaburuw 68:6

O bee n'a ta, Matigi, e de ye an Fa ye. An ye bogon ye, e de ye an da. An bee ye i bolo baara now ye. Matigi, e de ye an Fa ye. An ye o min tɔ̄go wele ko: “An Kunmabɔ̄baa” tuma bee.

—Esayi 64:7; 63:16b

“Aw minnu ka jugu, ni aw be fen jumanw di cogo dɔ̄n aw denw ma, aw sankolola Fa tena fen jumanw di a delibaaw ma ka temen aw ta di cogo kan kosebe wa? Aw ka kan

ka Ala deli tan ko: An Fa min be sankolo la, i tɔ̄go ka saniya.”

—Matiyu 7:11; 6:9

A fɔ̄ra u ye yorɔ̄ min na ko: “Aw te ne ka mɔ̄gɔ̄w ye,” a n'a fɔ̄ u ye yen ko: “Aw ye Ala jenama denkew ye.”

—Ose 2:1b

Ala Ni Senu be minnu jemine, olu bee ye Ala denw ye.

—Romekaw 8:14

“Ne na sɔ̄n aw ma. Ne na ke aw fa ye, aw na ke ne denkew ni ne denmusow ye. Matigi Sebaayabεetigi y'o fɔ̄.” —2 Korentekaw 6:17b, 18

Nka ni dɔ ye jurumu ke, Deme-baa be an fe an Fa kere fe, o ye Yesu Kirisita tilennen ye.

–1 Yuhana 2:1b

Yesu y'a jaabi ko: "Ne de ye sira ye, ani tijε, ani nenamaya. Mɔgɔ si te na ne Fa ma, ni a ma temen ne fe. Ni aw tun ye ne dɔn, aw tun na ne Fa fana dɔn. Kabini sisan, aw b'a dɔn, aw y'a ye." "Min be ne kanu, o na ne ka kuma mara. Ne Fa na o kanu, ne ni ne Fa be na o ma ka sigi o fe."

–Yuhana 14:6,7, 23b

Denke ci ka na... walisa an ka don yɔrɔ sɔrɔ Ala denya la. Aw ye

Ala denkew ye, o de kosɔn Ala ye a Denke Ni ci ka na don an dusukunw na. O Ni be pεren ko: "Aba, an Fa." O de y'a to i te jɔn ye tun, fɔ denke. Ayiwa, ni i ye denke ye, i ye cεntala fana ye Ala barika la. Aw bee ye Ala denw ye dannaya de barika la Kirisita Yesu la.

–Galasikaw 4:4b, 5b-7; 3:26

O bee n'a ta, minnu sɔnna a ma ka da a la, a ye fanga di olu bee ma ka ke Ala denw ye. –Yuhana 1:12

K'a masɔrɔ an fila bee be se ka don an Fa fe Ni kelen na Yesu yere barika la. –Efesekaw 2:18

Kanuya sεbe te min kɔnɔ, o te Ala dɔn, k'a masɔrɔ Ala ye kanuya de ye. Ala ye kanuya de ye. Min tolen bε kanuya la, o tolen bε Ala la, ani Ala tolen bε o la.

—1 Yuhana 4:8, 16b

Nka aw ka kojuman ke nɔgɔn ye, ka hine ka yafa nɔgɔn ma, iko Ala yafara aw ma Kirisita la cogo min na.

—Efesekaw 4:32

Nka Ni Senu den ye kanuya ye, ani nagali, hεre. —Galasikaw 5:22a

I na jenamaya sira jira ne la. Ne falen bε nagali la i jε kɔrɔ, nisɔndiya kow bε i kinin fe badaa.

—Zaburuw 16:11

Hali o, ne bε nagali Matigi la, ka nisɔndiya ne Kisibaa Ala la.

—Habakuk 3:18

I na jenamaya sira jira ne la. Ne falen bε nagali la i jε kɔrɔ, nisɔndiya kow bε i kinin fe badaa.

—Zaburuw 16:11

Jo dira an ma dannaya barika la. O de kosɔn hεre donna an ni Ala ce an Matigi Yesu Krisita barika la.

—Romekaw 5:1

“Ne bε dusu suma to aw fe. Ne bε ne yere ka dusu suma di aw ma. Dijε b'a di cogo min na, ne t'a di aw ma ten de. Aw hakili kana jaami, aw kana siran.” —Yuhana 14:27

Minnu sɔnna Yesu ma, a bε olu lakunun ka bɔ suw cεma

39

Ala min ye Yesu lakunun ka bɔ suw cεma, n'o Ni sigilen bε aw kɔnɔ, ale min ye Krisita Yesu lakunun ka bɔ suw cεma, o na aw farikolo sataw jenamaya a Ni barika la, o min sigilen bε aw kɔnɔ.

–Romekaw 8:11

Ala ye an Matigi lakunun ka bɔ suw cεma. Ale na an fana lakunun ka bɔ suw cεma a ka sebaaya bari-ka la.

–1 Korentekaw 6:14

Saya donna diŋe la mɔgɔ kelen sababu la cogo min na, o cogo la fana su kununni nana mɔgɔ kelen sababu la. Mɔgɔw bεε bε sa Ha-

dama la cogo min na, o cogo la fana, mɔgɔw bεε na jenamaya Krisita la, nka bεε ni a ka waati don. Krisita ye fɔlɔ ye, o kɔ, min-nu ye Krisita taw ye a na tuma la.

–1 Korentekaw 15:21-23

Yesu y'a fɔ a ye ko: "Ne de ye su-kununni ni jenamaya ye. Min dara ne la, hali ni o sara, a na jena-maya. Min jenama don ni o dara ne la, o tena sa abada."

–Yuhana 11:25, 26a

"Ne jenama don, o de kosɔn aw fana na jenamaya."

–Yuhana 14:19b

“Min b’i ban ne la, ni a te sɔn ne ka kumaw ma, o ka kiritigela be yen. Ne ye kuma min fɔ, o de na kiri tige o tigi kan laban don na.”

—Yuhana 12:48

“O de y’ɑ to ne y’ɑ fɔ aw ye ko, aw na sa ka aw to aw ka jurumuw la. ɔwɔ, ni aw ma da a la ko: ‘Ne ye ale de ye’, aw na sa k’aw to aw ka jurumuw la.” —Yuhana 8:24

Mɔgɔ min be Musa ka sariya tine, o be faga seere fila wala saba ka kuma kosɔn, hine tena ke a la. Nka min be Ala Denke cɔngɔ a sen kɔrɔ, ka Ala ka layidu joli jate fen nɔgɔlen ye, a tun saniyara o min

fe, ka yelekolon ci Ala ka neema Ni la, aw te miiri ko o tigi ka kan ni tɔɔrɔba ye ka temen o dɔ ta kan kosebe wa? —Heburuw 10:28, 29

“Ne teriw, ne b’ɑ f aw ye ko, minnu be mɔgɔ farikolo faga ni u te se ka foyi ke o kɔ, aw kana siran olu je. Aw ka kan ka siran min je, ne be o jira aw la. Fanga be Ala min fe ka mɔgɔ faga, o kɔ, k’ɑ ni fili jahanama kɔnɔ, a’ ye siran o de je. ɔwɔ, ne b’ɑ fɔ aw ye, a’ ye siran o de je.” —Luka 12:4, 5

N’ɑ kera ten, ni an faratira o kisiliba la, an na kisi o tɔɔrɔ ma cogo di. —Heburuw 2:3a

“K’ a masorɔ a ye don dɔ sigi, a na kiri tige diŋe bεε kan ni tilen-nenyə ye a ka cε jenatɔmɔlen bolo. A ye taamashyɛn jelen ke o la mɔgɔw bεε ye, katuguni a y’ a lakunun ka bɔ suw cɛma.” –Kewalew 17:31

“Fa Ala te kiri tige mɔgɔ si kan, nka a ye kiri ko bεε di a Denke ma, walisa mɔgɔw bεε ka Denke bonya i ko u be Fa bonya cogo min na.” –Yuhana 5:22, 23a

O na ke ni Matigi Yesu y’ i jira ka bɔ sankolo la ni a ka sebaaya mɛlɛkɛw ani tasuma manaba ye tuma min na, ka hake bɔ Ala dɔnbaliw ni an Matigi Yesu Ki-

baru Duman kan minebaliw la.

–2 Tesalonikekaw 1:7b, 8

Katuguni wajibi don an bεε ka jɔ Krisita je kɔrɔ a ka kiri tige yɔrɔ la, walisa mɔgɔw bεε kelen-kelen ye min ke...ko juman wo, ko jugu wo, a ka o sara sɔrɔ.

–2 Korentekaw 5:10

“Ne juguw kɔni, minnu tun t’ a fe ne ka sigi u kun na, a’ ye na n’ u ye yan, ka u faga ne je kɔrɔ.”

–Luka 19:27

Ala be mɔgɔw ka ko dogolenw kiri tige Krisita Yesu bolo don min na ka keŋe. –Romekaw 2:16b

Minnu b  e b  a f  o k  u ye Yesu ka kalandenw ye, olu b  e te Yesu taw ye

U b  a f  o ko u be Ala d  on, nka u
be u dalace a la u ka kewalew fe.

—Tite 1:16a

N  a y  a s  or   Ala Ni sigilen be aw
k  on. Kirisita Ni te min k  on, o tigi
te Kirisita ta ye fewu.

—Rom  ekaw 8:9b

“M  og   minnu b  a f  o ne ma, ‘Matigi, Matigi,’ olu b  e tena don sankolo masaya la, f  o ne sankolola Fa sago kebaaw. O don mana se, m  og   caman n  a f  o ne ye ko: ‘Matigi, Matigi, a f  o, anw ma kiraya ke i t  og   la, ka jinew gen ka b  o m  og  

la, ka kabako caman ke i t  og   la
wa?’ O la, ne n  a f  o u ye ko: Ne ma
aw d  on fewu. A’ ye b  o ne k  or  , aw
kojugukelaw.” —Matiyu 7:21-23

“Ne ka m  og  ow be u sigi i ne k  or  
ka i ka kumaw lamen, nka u te i
ka f  olen sira taama. U be u y  erew
diyajekow dama de ke. U
dusukun te miiri foyi la t  on
juguw jinili k  o.” —Ezeksel 33:31b

“Nin m  og  ow be ne bonya u da la
d  or  on, k  a s  or   u dusukunw ka jan
ne la haali.” —Matiyu 15:8

Ni an bə a ka ci fəlenw mara, an
b'a dən o de la ko an bə ale dən.

–1 Yuhana 2:3

“Ne na ne Ni don aw la walisa
aw ka ne ka ko latigelenw sira
taama ka ne ka sariyaw mara ka u
ke.”

–Ezekiel 36:27

A dafalen kə, a kera badaa kisili
dabəbaa ye a kan minəbaaw bəə
ye.

–Heburuw 5:9

Ni Krisita bə aw la, hali ni aw
farikolow salen don jurumu
kosən, aw niw jənamə don tilen-
nenya kosən. Ni aw bə taama
farisogo kow la, aw na sa. Nka ni

aw bə farisogo ka kewalew faga Ni
Senu barika la, aw na jənamaya.

–Roməkaw 8:10, 13

Aw hərənyalen kə jurumu ma,
aw kera tilennenya ka jənw ye.

–Roməkaw 6:18

Ala ka baara nə ye an de ye. A ye
an da Krisita Yesu la kewale
numanw kama, a kənna ka olu
labən walisa an ka taama u la.

–Efesekaw 2:10

“Məgo o məgo bə Matigi təgo fə,
o ka i mabə tilenbaliya kow la.”

–2 Timote 2:19b

“Waati bə na, məgə minnu bə aw faga, a na ke olu kənə ko u bə baara ke Ala ye. U na o ke katuguni u ma ne Fa dən, u ma ne dən.”

—Yuhana 16:2b, 3

Fa Ala ye an kanu haali cogo min na, o file nin ye, ko an ka wele Ala denw. An kera ten fana. O de y'a to dijə te an dən, k'a masərə a ma Ala dən.

—1 Yuhana 3:1

“Wajibi don tɔɔrɔ caman ka an sɔrɔ sani an ka don Ala ka masaya la.”

—Kewalew 14:22b

Ayiwa, minnu b'a fə ka taama Ala nəsiran na Kirisita Yesu la,

tugu na ke olu bəe la ten ka u tɔɔrɔ.

—2 Timote 3:12

“Ni dijə ye aw koniya, aw k'a dən ko a ye ne koniya aw ne de. Ni aw tun ye dijə taw ye, dijə tun na aw kanu, i n'a fɔ a yere taw. Nka ne ye aw penatɔmɔ ka bɔ dijə la, aw te dijə taw ye, o de y'a to dijə bə aw koniya.”

—Yuhana 15:18, 19

“Aw na tɔɔrɔ sɔrɔ dijə la, nka a' ye aw ja geleya, ne ye se sɔrɔ dijə kan!”

—Yuhana 16:33b

“Ne ye i ka kuma fɔ u ye, dijə ye u koniya, katuguni u te dijə taw ye, i ko ne te dijə ta ye cogo min na.”

—Yuhana 17:14

A' ye aw hami kow bεe da ale
kan, katuguni a bε a janto aw la.

-1 Piere 5:7

"I kana siran k'a masɔrɔ ne bε i
fε, i ja kana tige sabu ne ye i ka
Ala ye. Ne na barika don i la ka i
dεmε, ne na i dεmε ni ne kininbo-
lo barikama ye." -Esayi 41:10

Hali ni ne fa ni ne ba ye ne bila,
Matigi na ne ladon.

-Zaburuw 27:10

O de kosɔn an ja geleyalen bε se
k'a fɔ ko: "Ne dεmεbaa ye Matigi
de ye, ne tena siran. Mɔgɔ bε se ka
mun ke ne la ?" -Heburuw 13:6

Ni aw nenina Krisita tɔgɔ kosɔn,
aw ye dubadenw ye, katuguni
noɔrɔ Ni min ye Ala Ni ye, o sigi-
len bε aw kan. -1 Piere 4:14

K'a masɔrɔ a na ci di a ka me-
lekew ma ko olu ka i mara i ka
siraw bεe la. Hali ni ne bε temen
saya wolonkoto da fe dibiba la, ne
tena jɔrɔ ko jugu si la, sabu i bε ne
fe yen. -Zaburuw 91:11; 23:4a

Ne bε se ka fεn bεe ke Krisita ba-
rika la, ale de bε ne barika bonya.
Ne ka Ala na aw mago bεe jε ka
kεjε ni a yεrε ka fentigiya ye no-
ɔrɔ la Krisita Yesu la.

-Filipekaw 4:13, 19

O de y'a to an ja geleyalen ka gere Ala ka neema masasigilan na, walisa ka makari sɔrɔ, ani neema min na an dɛmɛ tuma bennen na.

–Heburuw 4:16

I ka boli kamalenyə negew jɛ. Minnu bɛ Matigi deli ni dusukun jɛlen ye, i ni olu ka tilennenyə ni dannaya ni kanuya ani here jini.

–2 Timote 2:22

Katuguni min be aw kɔnɔ, o ka bon ni dijɛ kɔnɔ ta ye.

–1 Yuhana 4:4b

Kɔrɔbɔli si ma aw sɔrɔ min ma deli ka mɔgɔ sɔrɔ. Ala ye kantigi ye. A tena sɔn aw kɔrɔbɔli ka te-

men aw barika dan yɔrɔ kan. Nka kɔrɔbɔli mana se, a na bɔ yɔrɔ jira walisa aw ka se ka o kɔrɔbɔli muju.

–1 Korentekaw 10:13

Nka ni an be taama kene la, i ko Ala yere be kene la cogo min na, an ye jejnɔgonw ye, a Denke Yesu joli be an saniya jurumuw bee ma.

–1 Yuhana 1:7

O de kosɔn, a' ye kolo Ala ye. A' ye jo Sitane jɛ ka a kɛlɛ, n'o kera, a na boli k'i mabɔ aw la.

–Yakuba 4:7

Ne ye i ka kuma mara ne dusukun na, walisa ne kana na i hake ta.

–Zaburuw 119:11

I ko: “A’ ye ne jəda jini.” Ne dusukun y’ a fɔ i ye ko: “Matigi, ne na i jəda jini.” Siyaw, a’ ye aw kalifa ale ma tuma bəe, ka aw kɔ̄nɔ̄na kow bəe fɔ a ye k’ a foori. Ala ye an dogo yɔ̄rɔ ye.

—Zaburu 27:8; 62:9

Matigi, i ka ne kəneya. Ni o kera, ne na kəneya. I ka ne kisi, ne na kə kisilen ye, sabu i ye ne tanuli sababu ye.

—Jeremi 17:14

Aw kana Ala delili dabila. Aw ka barika da Ala ye ko bəe la, katuguni o ye Ala sago ye aw ko la Krisita Yesu la.

—1 Tesalonikekaw 5:17, 18

“Ni aw bə to ne la, ni ne ka kumaw bə to aw kɔ̄nɔ̄, aw bə fen o fen fe, a’ ye o deli, aw na o sɔ̄rɔ.”

—Yuhana 15:7

Ne ye Matigi jini, a ye ne jaabi, ka ne tila ne siran kow bəe la.

—Zaburu 34:5

Ni ne tun sɔ̄nna tilenbaliya ma ne dusukun na, Matigi tun tena ne lamən. Matigi, hali ni ne ka tilenbaliya ka bon, i ka o yafa i ka kanuya kosɔ̄n. —Zaburu 66:18; 25:11

Nka fen e fen ko bə aw la, aw ka o jini Ala fə ni deliliw ni delilibaw ni barika dali ye. —Filipekaw 4:6b

O layiduw tara an ye, balima kanulenw. O de y'a to an ka an saniya farisogo n̄ngolenya ani dusukun n̄ngolenya b̄ee ma, ka saniyalidafa ni Ala jesiran ye.

–2 Korentekaw 7:1

A yiwa, denmisenw, aw ka to Krisita la, walisa a mana i jira, an ja geleyalen ka s̄or̄, an kana maloya a ne k̄or̄ a na don na.

–1 Yuhana 2:28

K'a masor̄ Matigi yere na jigin ka b̄o sankolo la ni perenkanba ni melekew kuntigi kanba ani Ala ka burukan ye. Minnu sara Krisita la, olu f̄lo na kunun. O k̄o, an min-

nu penama tora, an ni olu na tufaka taa n̄gōn fe sankabaw la Matigi kunben ȳor̄ la fijē la. O cogo la an na to Matigi fe badaabadaa! –1 Tesalonikekaw 4:16, 17

Aw fana ka mujuli ke ka aw ja geleya, k'a masor̄ Matigi nali surunyara. Aw kana dajukor̄ kuma f̄o n̄gōn ma, balimaw, walisa aw kana jalaki. Kiritigela file, a jolen be da la.

–Yakuba 5:8, 9

“Aw fana labennen ka to, k'a masor̄ aw te miiri ko M̄oḡ Denke be na waati min na, a be na o waati yere de la.”

–Luka 12:40

A ye fa Ala Ni la

A' ye kɔsegin ka ne ka laadili
lamen, ne na ne Ni jigin aw kan ka
caya, ne na aw kalan ne ka kumaw
la. –Ntalenw 1:23

“A’ ye nimisa aw ka jurumuwl
la, aw bεe kelen-kelen ka batise
Yesu Krista tɔgɔ la, walisa aw ka
jurumuwl yafa sɔrɔ. Ala na Ni
Senu di aw ma.” –Kewalew 2:38b

Aw kana aw penamini ni diwen
ye, kakalaya bε o la dε, nka aw ka
fa Ni Senu la. Aw ka kuma jɔgɔn
fε ni Zaburuw ni tanuli dɔnkiliw
ani Ala sira dɔnkiliw ye. Aw ka
dɔnkili da ka Matigi tanu ni aw
dusukunw bεe ye. Aw ka barika da
Fa Ala ye tuma bεe fen bεe kosɔn,

an Matigi Yesu Krisita tɔgɔ la.
Aw ka kolo jɔgɔn ye Krisita jesi-
ran na. –Efesekaw 5:18-21

Katuguni min bε baara ke aw
kɔnɔ, ka se di aw ma ka sɔn a yere
diyanekow ma, ka u kε, o ye Ala
den ye. –Filipekaw 2:13

Aw m'a dɔn ko aw ye Alabato-
soba de ye, ko Ala Ni sigilen bε aw
kɔnc wa? Aw sanna sɔŋɔba de la
Ala fe. O de y'a to aw ka Ala bon-
ya ni aw farikolow ye.

–1 Korentekaw 3:16; 6:20

U bεe fara Ni Senu la ka Ala ka
kuma fɔ ni ja geleya ye.

–Kewalew 4:31b

Published in numerous languages as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for prayerful distribution, write in English. Specify which language(s) you need and how many booklets.

World Missionary Press, PO Box 120, New Paris, IN 46553-0120 USA

Nin sèben ma kan ka feere.

www.wmpress.org

10-17

Read booklets online or by App
www.wmp-readonline.org

1590 Bambara HKG